

השיעיים והחכם התורני

מי שבורח מן הכוזב הלכנוני, הכוזב הלכנוני רודף אחריו. זאת למדו השבוע ראשיהמדינה, שמצאו את עצמם שוב שקועים עד צוואר. הדבר לא קרה שלא באשמתם. לידי, הקברניטים המדיניים והצבאיים של ישראל עשו כל שגיאה אפשרית. וכשם שעבירה גוררת עבירה, שגיאה גררה שגיאה, עד שהממשלה מצאה את עצמה במצב ללא-מוצא.

בסרשת העצירים השיעיים, כמו במשל הידורי המפורסם, עומדת הממשלה לאכול את הדג המבאיש, לספוג מלקות ולגלות מן העיר.

אך השגיאה נעשתה והפכה עובדה קיימת.

שגיאה ב:

החזקה

ניתן היה לתקן את השגיאה בעוד מועד, אלמלא נמצא עוד חכם תורן אחד במערכת.

במהלך הנסיגה שוחררו מעתלית מיספר ניכר של עצירים, עם יציאת

שגיאה א': ההעברה

השגיאה המקורית היתה עצם ההחלטה להעביר שיעים אלה לי ארץ.

לשם מה זה נעשה? איש אינו יודע. בחילופי-השבויים הראשונים עם יאסר ערפאת התחייבה ישראל לשחרר את כל עצירי מחנה אלי-אצאר בלבנון, פלסטינים ושיעיים כאחד. ממשלת ישראל קיימה את ההתחייבות והפירה אותה מייד. אך התרוקן המחנה, הוא מולא מחדש.

עם נסיגת צה"ל משטח זה — נסיגה שהתאחזה בגלל עצם קיום המחנה כאל-אצאר — אפשר היה לשחרר את כל העצירים החדשים. אך לחכם התורן היתה הברקה: למה לא להעביר את העצירים לשטח ישראל, ולשחררם טיפנית-סיפין, יחד עם נסיגת צה"ל מכפרים?

היה זה חטא כפול:

ראשית, העברת העצירים לישראל היתה הפירה גסה של החוק הבינלאומי, ורק שוטף שזהדרר לא יתגלה.

העצירים הוחזקו בישראל ככניי ערובה — דבר הגובל במעשה-טרור. שהרי המטרה היחידה של החוקת העצירים היתה הפעלת לחץ על האוכי לוסיה של שפריהם, כדי שתשב בשקט בשעה שנמשך הכיבוש בידי צה"ל וצד"ל. אין הברל עקרוני בין החוקת עצירים בעתלית ובין החוקת חטופים כנמליה-העופה בכיירות.

שנית, היתה זאת גם שטות. הנסיון הקצר אך המר עם די שיעים מלמד, ששום אגדה הזמאניטרית לשלום העצירים אינה מרתיעה את השיעיים מלבצע פיגועים, כך שעצם השיקלל להמשך המעצר היה מזטעה מיסודו.

רכין ליצור שם "ארמה חרוכה" לעומת זאת סיפק המעצר את העילה או האמתלה לפיגוע שריתק השבוע את תשומת-לב העולם כולו: חטיפת ה מטוס האמריקאי.

שגיאה ג': גאווה הקבצנים

אלו היה קיים בישראל נוהל סדיר למחשבה ולקבלת החלטות, היה שר-הביטחון או ראש-הממשלה מכנס ביום החטיפה את כל היועצים, ומציג להם את השאלה: מה לעשות? יתכן שהיה נמצא בחבורה לפחות אדם נבון אחד, שהיה אומר: כדאי לשחרר את כל העצירים מייד, לפני שנתבקש לעשות זאת. כי בסופו של דבר לא יהיה לנו מנוס מלשחררם. אחרת איש לא יבין כיצד שיחררונו 1150 אסירים ביטחוניים שפוטם תמורת שלושה שבויים שלנו, אך איננו מוכנים לשחרר כמה מאות שיעים, שלא נשפטו על שום מעשה, תמורת עשרות חטופים אמריקאיים, ובניהם — כנראה — יהודים.

האם לא מוטב היה לשחרר את העצירים השיעיים מיד, מרצוננו החופשי ובאורח חדר צדדי, תחת לעשות זאת ב המושך הזמן תוך כניעה גלויה ללחץ?

אבל התייעצות כזאת לא היתה, ושום אדם נבון לא הציע את ההצעה. תחת זאת אמרה הממשלה, על-פי עצת החכם התורן: נשקול את העניין אם יפנו אלינו האמריקאים.

זאת היתה שגיאה גסה —

כבני-ערובה שיעים, תחת לשחררם תמורת בני-ערובה אמריקאיים. לדעת האמריקאי המצוי, חייבים להתבצע חילופין של בני-הערובה משני הצדדים.

ממשלת-ישראל, מצידה, לא הבינה מדוע צריכה היא "להיכנע לטרור" בגלוי, בעוד שממשלת ארצות-הברית תמשיך להחזיק בפיוזה של "אי-כניעה לטרור". היא רצתה שהאמריקאים ידרשו את שיחרור העצירים, ויקבלו על עצמם את הביון של הכניעה.

זה הרגיו את רגן. זה עתה נתן לישראל מיליארד וחצי דולר בסיוע-חירום, למימון פתי לחמום היומי, ועכשיו תובעים ממנו קבצנים אלה להתבזות פרמבית? האם אין ישראל מוכנה, תמורת כסף זה, לעשות פובה קטנה לידי, ולהתבזות במקומה?

שגיאה ד': ההתקשות

ב בשלב מאוחר זה היה עדיין ניתן לתקן את השגיאה, אילו הכריזה ממשלת-ישראל באופן דר-מאטי וחר-צדדי כי כמחווה לאומה האמריקאית הגדולה, ומבלי להתבקש לכך, היא מחזירה מייד את כל השיעים העצורים ללבנון, אפשר היה לבצע זאת על-ידי שליחת העצירים לאיזור הביטחון, בלי מתווכים ובלי הסכמים. כך יעץ השבוע, כמעט בגלוי, מי שהיה ראש-אמ"ן במילחמת-לבנון, יהושע שגיאה למור-הגטיו.

אבל חוכמה מסוג זה זרה לאוסי המערכת הישראלית. שם שולטים עדיין מושגים מטושטשים של מאצו, הסופר-מן הישראלי, סירטרי-אנטבה. ה חכם התורני יעץ: לא לשחרר את העצירים, סן תיפגע היוקרה הישראלית. שהאמריקאים י בקשו קודם, בגלוי ובסמוכי.

עם כל יום שעבר התחפרה ישראל עמוק יותר בכוז, וכך הבטיחה שכאשר תשחרר לבסוף את השיעים, מחוסרי ברירה, היא תספוג את מירב הביון. השבוע זה כבר התחיל. באירצון בולט, ותוך חריקת-שיניים שנשמעה למרחוק, הסכימה ממשלת-ישראל לשחרר 31 עצירים תוך העמדת-פנים שאין לזה קשר עם החטיפה, ורמה שגם האחרים ישוחררו כמשך הומן. כמובן בלי כל קשר עם החטיפה, רח מנא-ליצלו.

החכם התורן לא מצא פיתרון טוב יותר.

דוגמה קלאסית של חוסר ראיות-הנולד. כי בניתיים נוצרה תיסכוכת בלתי רגילה.

רונלד רגן, אדם שהוא גדול כי-ביבורים וקטן במעשים, הכריז מייד בפיוה של שריף בסרט הוליוודי, שאר צות-הברית לא תיכנע לעולם לסח-טנים, וגם לא תבקש מממשלות אחרות (קרי: ישראל) לעשות זאת.

היו אלה מילים ריקות, וכל בר-דעת ידע זאת. לארצות-הברית אין אופציה צנאית לשיחרור החטופים, אחרי שמנ-היג המינימל-מדינה השיעית אימצו ל-עצמם את החטיפה. לכן אין ברירה אלא לעשות עיסקה, שהיא "כניעה לסח-טנות".

בשעה שרגן אמר מה שאמר, החל ברעת-הקהל האמריקאית ובכלייה-תי קשורת לחץ מאסיבי על ישראל. שום אמריקאי לא הבין מדוע מותר לישראל להחזיק בניגוד לחוק הבינלאומי

במדינה

העם

סמל החזיר

מתגברים הסימנים לכך ששימעות פרס רוצה בכהונת ממשלת-האחדות-הלאומית עד הסוף המר. מר למדינה.

הממשלה והכנסת עמדו השבוע כי סימן החזיר. החזיר מסמל את רודפי היהודים ככל התקופות, נאמר. שינאת החזיר מסמלת את היהדות הנאמנה. כל אלה היו סיסמות, ולרוב מטור פשות. אך אין ספק שהחזיר הפך עתה לסמל של ממשלת-האחדות-הלאומית. לכאורה זה מוור. ממשלה שיש לה רוב מוחץ גם בלי הסיעות הרתיות היתה אמורה להיות, דווקא, ממשלה של שיחרור המדינה מן הכפייה הרתית. קורה ההיפך. העסקנים הרתיים, הבטלים בממשלה זו בשישים, שולטים בה בכיפה. בכל השטחים שיגשגה הכפייה הרתית בממשלה זו יותר מאשר תחת כל ממשלה אחרת.

החוק לאיסור מכירת החזיר, שהת-קבל השבוע בקריאה טרומית בכנסת, והמתערב בתפריט של כל אורח במי דינה, הוא אות לבאות. כאשר הממשלה חוררת למיטבה, היא יכולה להגיע גם לחדר-המיטות, לטרקלין ולחדר-ההיל-רים.

ממשלת הכשל הכללי. אולם לא רק בשטח זה הוכיחה ממשלת-האחדות-הלאומית שהיא ממשלת-העצה-הרעה.

היא היתה אמורה לפתור לפחות את הבעיות הכלכליות של המדינה, ולנהל מדיניות כלכלית נועזת. תחת זאת עוי-מרת המדינה לפני התמוטטות כלכי-לית, ובמשך תישעת חודשי-היריון לא ילדה הממשלה דבר אלא פיתרונות-הבל.

ההישג הממשי היחיד היה — כך אמרו — יציאת ישראל מלבנון. אך השבוע היתה ישראל תקועה בבוץ הלבנוני יותר מאשר איפעם, כשהיא מעורבת בפרשה עכורה של בני-ערובה (ראה מיסגרת), הפגנות של אדמה חרוכה מצד שכיריה (צד"ל) ומילתמה-זעירה עם השיעים. כל זה על רקע משבר חמור בינה ובין דעת-הקהל האי-מריקאית.

עד 1988. אם כן, למה זה טוב? אינו תועלת יש בממשלה זו? השבוע התרבו הסימנים, כי ממשלה זו תחזיק מעמד עד הרוטציה ועד בכי-לל, ותגרום להרס נוסף בחיי המדינה. על הפרק עלו שוב שתי המילים "אחוז החסימה". הליכוד, האחוז פאני-קה מול עליית הימין הקיצוני (ראה הנדון) הציע להעלות את אחוז-היח-סימה ל-5%. המערך השיב שהוא מוכן "רק" ל-2.5%.

מי שמציע זאת אינו חושב על ממשלה מצומצמת, שתהיה אפשרית רק בעזרת המיפלגות שזכו בפחות מי-2.5% בבחירות לכנסת (אגודת-ישראל, הרשימה המתקדמת, ר"ץ, יחד, תמ"י, שינוי עברה אחוז זה בקושי). הוא חו-שב על המשך ממשלת-האחדות, כנהג-גת יצחק שמיר, עד סוף 1988. יותר ויותר מתגבר החשך הנורא, שאכן לכך מתכוון שימעות פרס.

יחסים מרחביים

הכרעה במחנות

ההתקפה המוחצת של השיעים והסורים על מחנות הפליטים בבירות נכשלה.

ערפאת ניצח שוב

שוב ניסה הרוב הסורי לשים את ידו על הרבש הפלסטיני — ושוב נכשל. אין פלא שהוא מתוסכל מאוד. מזה תשע שנים נמשכים הנסיונות הבלתי-ינלאים של חפס"א-אלי-אסר ל-שים קץ לכוח הפלסטיני העצמאי, המי

העולם הזה 2495